

APPENDIX 3

KAREL BOSTOEN – KAREL COOLS

DE ORDE VAN DEN PRINCE

De Orde van den Prince is een culturele vereniging die in 1955 in Vlaanderen werd opgericht om het gebruik van het Nederlands te verdedigen en te stimuleren in de hogere regionen van de Belgische samenleving. Van meet af aan stond de stichters voor ogen dat de politieke verzuiling in de Vlaamse Beweging moest worden doorbroken, en dat getuigde in die tijd van durf en visie. Ze wilden de ledenwerving ook niet tot Vlaanderen beperken, maar ze richtten zich op het hele Nederlandse taalgebied. Tevens probeerden ze de kennis van het Nederlands internationaal te stimuleren, waardoor bij hen vanzelf belangstelling ontstond voor de positie van de neerlandistiek in het buitenland. Zo hebben vrijwel alle afdelingen één bepaalde buitenlandse vakgroep als speciaal aandachtsgebied geadopteerd. Richtlijnen daarvoor worden door het hoofdbestuur niet verstrekt, zeker niet in detail. Men laat het aan de financiële mogelijkheden en de inventiviteit van de afdelingen over om naar de gewenste vorm van steun te zoeken. Daarom bestaan er ook grote verschillen tussen de afdelingen onderling. De afdelingen Breda en Brugge, bijvoorbeeld, doen (nog) niet aan steun ten behoeve van de buitenlandse docentschappen. De afdeling Bergen op Zoom daarentegen steunt Debrecen, de afdeling Arnhem steunt Boedapest, dat ook wordt gesteund door een van de Antwerpse afdelingen. De afdeling 't Zwin te Knokke steunt Sint-Petersburg, Leiden steunt Brno en Diest steunt Olomouc.

De Orde van den Prince, die een paar duizend leden telt door heel Vlaanderen en Nederland, gebruikt als ideologische pijlers de begrippen "Amicitia" en "Tolerantia". De "Amicitia" komt tot uiting tijdens een vriendschapsmaal dat op de maandelijkse bijeenkomsten wordt gehouden. Dit gaat veelal gepaard met een lezing over een cultuurhistorisch onderwerp of over een thema, ontleend aan de huidige samenleving. De afdelingen organiseren soms ook cultuurhistorische

excursies. Hoewel het vriendschapsmaal voor de meeste afdelingen heel wezenlijk is, doen sommige afdelingen er niet aan. Elke afdeling heeft dus een grote vrijheid om haar eigen vriendschappelijke karakter te ontwikkelen.

Het begrip "Tolerantia" slaat op het elementaire respect dat van de leden wordt geëist ten aanzien van andermans politieke en religieuze overtuiging. Binnen een afdeling kan de overtuiging van de leden het hele politieke en religieuze spectrum bestrijken. Dit heeft tot gevolg dat de Orde als zodanig nooit een bepaald politiek standpunt kan uitdragen, omdat dit in strijd is met haar principes. Vooral de linkse pers in Nederland en de Franstalige pers in België hebben daar soms grote moeite mee. Kort gezegd: ze begrijpen daar niets van. Daar staat weer tegenover dat de ideologie van de Orde voor haar leden in de praktijk uitstekend werkt. Dit laatste wordt begrijpelijk, wanneer men bedenkt dat Orde goed aansluit bij een van de oudste en meest wezenlijke componenten van de Nederlandse cultuur als geheel, namelijk de Erasmiaanse traditie, waarin ook de opvattingen van Prins Willem van Oranje, de vader des vaderlands, wortelden. Vandaar ook de naam: Orde van den Prince.

De afdeling Leiden van de Orde van den Prince werd op 19 juni 1990 opgericht. Het bestuur van de afdeling heeft er toen voor gekozen om de neerlandistiek te Brno te steunen. Deze steun, die enige jaren via Hans Heestermans liep, bestond uit zendingen met woordenboeken en andere boeken op het gebied van de taalkunde. Het afgelopen jaar verzamelden de Leidse Ordeleden daarentegen vooral modern letterkundig werk voor Brno. De afdeling Leiden onderhoudt sinds kort persoonlijk contact met een docent te Brno, namelijk Leopold Decloedt. Dit staat garant voor een goede afstemming op de wensen die aan de Tsjechische vakgroep leven. Aangezien het accent te Brno de komende jaren steeds meer op vertalen en zakelijke communicatie zal gaan liggen, zullen de boekenschenkeningen zich zoveel mogelijk aan deze situatie aanpassen. Belangrijk is geweest dat L. Decloedt het beleid dat hij voor zijn vakgroep voor de komende jaren heeft uitgestippeld, kon komen toelichten. Op die manier kunnen de Leidse Ordeleden zich nog meer betrokken voelen bij het wel en wee van deze bescheiden loot aan de vruchtbare boom der Tsjechische neerlandistiek.

De afdeling Diest van de Orde van den Prince heeft via Wilken Engelbrecht sinds juli 1996 een vriendelijke vorm van samenwerking met de vakgroep Germanistiek en Neerlandistiek van de Faculteit Wijsgebeerte van de Palacký Universiteit te Olomouc. De afdeling ondersteunt deze vakgroep via jaarlijkse zendingen van woordenboeken, gedichtenbundels, tijdschriften, enz. Op die manier wil de afdeling Diest haar belangstelling tonen voor de neerlandistiek in het buitenland. De heer Engelbrecht hield en houdt op verschillende manieren namens de vakgroep contact met de afdeling Diest. Zo was hij op 30 juli 1996 met zijn collega's Theo Puttemans en Edna Deudney aanwezig op de officiële "startvergadering Olomouc-Diest" en woonde hij op 30 januari 1997 de werkvergadering rond de nieuwe spelling bij, waarbij hij tevens de plannen voor de nieuwe magisterstudie in Olomouc kort toelichtte. Indirect wordt de afdeling

telefonisch, per e-mail of brief, maar ook via uitnodigingen (zoals voor het dubbelcongres Brno-Olomouc in oktober 1997) over het wel en wee van de neerlandistiek in Olomouc op de hoogte gehouden. Voor de komende jaren zal onze samenwerking zich vooral toespitsen op financiële en mentale ondersteuning van de Olomoucse assistente, Eva Toufarová, bij haar studies Nederlands aan de KU Leuven. Op die manier wil de afdeling Diest een positieve bijdrage leveren tot de verspreiding van de Nederlandse taal en cultuur in het buitenland.

